

MARIBORSKI VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uradnih stvari 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Večja mesečno prejemna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Afera Kmetijske eksportne zadruge pred sodnim stolom pravice

**Krištofič in Kenda pred malim senatom - 19.000 težko prizadetih
Računi s človeškimi življenji - Kasirali so preko 4 milijone di-
narjev, izplačali samo 276.577 mesto 1.570.000 dinarjev**

Danes se je končno pričelo razčišče-
vanje zloglasne afere »Kmetijske eksport-
ne zadruge« pred tukajšnjim malim ka-
zenskim senatom. Glavni akterji Kenda,
Krištofič in v preiskovalnem zaporu um-
rli Matej Žunkovič so po razpustu
Kmetijske eksportne zadruge ustanovili v
Zagrebu slično zadrugo »Edinost«, v
zvezi s katero sta bila pred zagrebškim
okrožnim sodiščem obsojena Kenda na
4, Krištofič pa na tri leta težke ječe. Po
prestani kazni ju je čakala še afera »Kme-
tijske eksportne zadruge« z vsemi težki-
mi posledicami. Danes dopoldne ob 9. se
je pričela v nabitosti polni razpravni dvo-
rani št. 53 senzacionalna obravnava pred
tukajšnjim malim kazenskim senatom, ki
mu predseduje s. o. s. dr. Tombak. Na
zatožni klopi so se znašli 33 letni posest-
nik Ignac Krištofič, 50letni bivši pisarni-
ški ravnatelj »Kmetijske eksportne za-
druge« Franc Kenda ter 48 letni bivši
trгоvec Ivan Wolfond, ki pa je obtožen
le radi neklih meničnih zadev.

Kaj pravi obtožnica.

Iz obširne obtožnice povzemamo v
kratkem:

V prvih štirih točkah obtožnice se dol-
že omenjeni, da so sporazumno porare-
dili več menic in se z njimi tudi okori-
stili še v letih 1930. in 1931., glavni del
obtožnice pa se nanaša na delovanje ob-
tožencev Krištofiča in Kende v podpor-
ni sekciji znane »Kmetijske eksportne za-
druge v Mariboru«, pri kateri je bilo o-
sleparjenih 19 tisoč ljudi, predvsem rev-
nejših, z ozenila trih banovin: dravske,
savske in donavske.

Kot glavna iniciatorja vseh dvomljivih
zadružnih poslov, ki so se izvršili v ie-
tih od 1927. do aprila 1932., sta se smu-
kala Ignacij Krištofič in Matej Žunko-
vič, ki pa je medtem v preiskovalnem
zaporu umrl. Krištofič ima v Podovju pri
Račah majhno posestvo in nima nobene
prave šolske ali strokovne izobrazbe,
čeprav je precej verziran v združnem
poslovanju. Iz iste vasi pa je bil doma
tudi Žunkovič. Oba sta imela edini cilj,
na pripraven in seveda lahek način priti
do denarja. Tako sta ustanovila leta
1927. v Račah »Splošno ekonomsko za-
druge«, ki pa je že v začetku hiralu radi
pomanjkanja denarja in je bila leta 1930.
likvidirana. Takoj sta ji pokojni Žunko-
vič in Krištofič ustvarila kot nasledni-
co »Kmetijsko ekonomsko zadrugo«, ki
je pa napravila le nekaj trgovskih po-
slovov z nakupom in prodajo krompirja in
čevljev. Zaradi pomanjkanja denarnih
sredstev in zaradi nesposobnosti zadruž-
nih funkcionarjev, pa je zadruga že na-
slednje leto prešla v likvidacijo. V juniju
1931. sta Žunkovič in Krištofič ustanovi-
la novo zadrugo »Amintrade«, ki pa je
prav tako kmalu propadla. Iz nje pa je
ob neverjetni vztrajnosti obeh obdolžen-
cev vzklila usodna in zloglasna »Kme-
tijska eksportna zadruga«, v okviru ka-
tere sta oba ustanovitelja dosegla one
cilje in uspehe, ki sta jih na vsak način
hotela.

Še v času poslovanja prej omenjenih
zadruge sta poskušala Žunkovič in Krišto-
fič, katerima je takrat pomagal tudi

bivši trgovec Wolfond, priti do denarja
na nepošten način. Ponaredila sta na
menicah, ki sta jih izdala v imenu za-
druge, podpise porokov, in sicer na dveh
menicah, glasečih se na 10.000 in 15.000
Din, ki ju je potem Wolfond vnovčil, in
sicer prvo pri mariborski podružnici
Prve hrvatske štedionice, drugo pa je
dal kot jamstvo za avtomobil, ki ga je
kupil na kredit pri inž. Keršiču v Mari-
boru. Prvo menico je potem ob zapad-
losti plačal Wolfond sam, druga pa je
bila iztožena.

V januarju 1931. sta iskala pokojni
Žunkovič in Krištofič tudi po listih razne
nakupovalce sadja in sodelavce za svojo
zadrugo. Seveda sta zahtevala varstvo.
Na neki tak oglas jima je nasel pos-
estnik Martin Vidovič s Turškega vrha,
ki je nič hudega sluteč, v družbi s svojimi
sorodniki Jakobom Vidovičem in
Martinom Ivančičem podpisal bianco
menico, čeprav mu je Žunkovič trdil, da
podpisuje le neko navadno obvezo. To
menico je pozneje Žunkovič izročil v
jamstvo posestniku Antonu Preložniku v
Podovju, ki je posodil zadrugi 25.000 Din,
z dostavkom, da jo sme izpolniti na Din
26.000. Ko Preložnik ni prejel vrnjenega
svojega denarja, je menico iztožil, ven-
dar pa je plačal vso vsoto Žunkovič v
družbi s Krištovičem, in sicer z denar-
jem poznejše »Kmetijske eksportne za-
druge«. Z njenim denarjem je bila pla-
čana tudi menica, ki jo je že prej iztožil
inž. Keršič.

Seveda zanikata oba obdolženca vsa-
ko krivdo.

Kot četrta in najusodnejša pa je bila
ustanovljena in 18. 8. 1931. pri sodišču
registrirana »Kmetijska eksportna zadru-
ga z o. z.«, ki se je predvsem bavila z
likvidacijo prejšnjih zadruge. Kmalu pa
se je ustanovila v njenem okviru poseb-
na **podporna sekcija**, ki si je postavila
nalogo, nuditi zadružnikom razne gmo-
te koristi z uvedbo zavarovanja članov
za primer smrti in ognja. Za te posle je
izdelal pravilnike pokojni Žunkovič, ki je
bil tajnik zadruge, dočim ji je predsedo-
val Krištofič. Šele na tem področju je
pričelo iti obema zadružarjema žito v
klasje. Nemajhno zaslugu za oživitvor-
jenje in razvoj te podporne sekcije in nje-
nega poslovanja pa ima izredno zmogni
in v takih poslih neverjetno verzirani
Franc Kenda, ki je vstopil k zadrugi le
kot uradnik oziroma pisarniški ravnat-
elj. Ni pa hotel v svoji opreznosti pre-
vzeti nobene funkcije v vodstvu zadru-
ge, čeprav je bil dejansko on sam abso-
luten gospodar v zadrugi in sta bila po-
kojni Žunkovič ter Krištofič kmalu po-
polnoma potisnjena v stran. Ves denar
se je stekal v zadrugo skozi njegove
roke.

Javnosti je že znano, kako so današnji
obdolženci izvrševali svoje **zavarovalne**
posle. Popolnoma so opustili vse one na-
mene, zaradi katerih je zadruga v smi-
slu svojih pravil pravzaprav bila usta-
novljena in so se vrgli le na delovanje
podporne sekcije s posmrtnimskim za-
varovanjem, ki je rodilo neverjetne uspe-
he in pa na požarno zavarovanje, ki pa

se ni moglo razmalniti do večjih rezul-
tatov. Zavarovanje je bilo v posmrtnin-
skem oddelku razdeljeno v 6 razredov,
v požarnem pa na 3. Spričo izredno u-
godnih pogojev in stoddostne verjetno-
sti čim prejnjše okoristitve ob navidezno
minimalnih dajatvah in riziku, so zava-
rovatelj kar drli k zadrugi, plačevali če-
dne zneske na pristopnih in tekočih po-
smrtninskih prispevkih kljub vedno težji
gospodarski krizi in pomanjkanju denar-
ja. Saj pa so mogli poljubno zavarovati
v vseh 6 razredih po več oseb, ki so le-
žale že na smrtni postelji in so tako ra-
čunali, da bodo prejeli v nekaj tednih
za vplačanih nekaj stotakov kar po 1,
2, 5, 10, 26 in celo po 36 tisočakov.

Seveda je kmalu nastal nepopisan
kaos, v zadrugi, oziroma poslovanju nje-
ne podporne sekcije. **Agenti zadruge so**
kar preplavili vso dravsko, savsko in
donavsko banovino in zavarovali ubogo
ljudstvo kar na debelo. Takih zaključ-
kov in konjunktur vse zavarovalne pa-
roge v tako kratkem času na vsem
svetu še niso doživeli. Zato ni čudno, če
je število zavarovalteljev doseglo že v
prvih dveh mesecih številko **19.000**, vsaj
toliko je bilo ugotovljenih na podlagi
knjig in njihovih prijav pri ugotovitven-
em naroku v konkurznem postopanju
zadruge, dočim je segalo število zava-
rovancev, ki večinoma sploh niso niti sa-
njali, da jih je sploh kdo kje zavaroval,
v visoke deset in desettisoče. Saj pa tu-
di ni bilo čudno! Vsak je lahko zava-
roval, kogarkoli je le hotel in to brez nje-
gove vednosti, čeprav ni bil z njim v
sorodu ali skupnem gospodarstvu. Ljudje
so pač večni špekulanti, zlasti pa še v
času neznosne svetovne gospodarske
krize. **Hteli so zavarovat vse stare in**
bolne ljudi, ki so stali že z eno nogo v
grobu, saj so pač upali na skorajšnjo
stotero povrnitev investiranega kapitala.
Tako je na pr. nekdo zavaroval
kar 18 najstarejših ljudi iz svojega kra-
ja. Taki primeri pa niso bili redki.

Denar se je seveda stekal kot silen »**zlat**
dež« v blagajno zadruge. Že iz samih iz-
vlečkov pošnega čekovnega urada je
razvidno, da so se dvignili dnevniki inkasi
zadruge v nekaj tednih z nekaj stotakov
celo do nad 100.000 Din na dan, seveda
so se pa vršila vplačila tudi kar nepo-
sredno preko agentov in potom denar-
nih zavodov. Zgodilo se je, da je zadru-
ga prejela na vplačilih tudi po 200.000
Din dnevno. Zadruga se je kmalu nehala
držati v pravih določenega števila po
2.000 članov v posameznih razredih in
je sprejela zavarovanja neomejeno. Zgo-
dilo so se primeri, da so ljudje zavarovali
gotove osebe že na dan njihove smrti ali
celo po smrti, večinoma pa le nekaj dni
pred smrtjo. Podporna sekcija je pričela
poslovati 1. novembra 1931. in je dosegla
z dnem 6. februarja 1932. rekordno šte-
vilko prijavitelj 17.170.

Ogromni dotok denarja in zavarovan-
cev je popolnoma zmedel obdolžence.
Pisarna zadruge ni več zmagovala ne-
prestanu naraščajočega dela. Knjige, ko-
likor so se sploh vodile, so bile v nere-
du. Isto je bilo v dnevni blagajni, izra-
čunavanje posmrtnin za posamezne

smrtne primere je bilo otežkočeno, izpla-
čevanje posmrtnin pa skrajno neredno.
Vse to pa ni oviralo obdolžencev, da ne
bi razpletali zavarovalnih poslov brez
vsake realne podlage v istem tempu še
naprej. Saj so vendar živeli pri tem iz-
borno, kar je razvidno iz njihove ko-
respondence, kjer se na vso moč hvalijo
napram svojim znancem in poslovnim to-
varišem.

Poslovanje se najjasneje kaže v slede-
čih številkah: v dobi svojega obstoja je
»Kmetijska eksportna zadruga« za **176**
smrtnih slučajev izplačala 276.577 Din,
dočim bi morala v smislu pravil izplačati
1.570.000 dinarjev. Na prispevkih pa je
zadruga prejela v tem času **4.371.017.50**
dinarjev.

K vsemu navedenemu se končno pri-
druži še okolnost, da so obdolženci ne-
omejeno razpolagali z zadružnim denar-
jem v svoje osebne namene. Tako so
obdolženci dne 29. januarja 1932. dvignili
iz zadružnega dobroimetja Din 300.000,
ki so si ga razpodelili med seboj tako,
da je dobil vsakrati po 100.000 Din. —
Svoje osebne izdatke so sproti vedno
krili iz družbene blagajne. Denar za te
izdatke so deloma dvigali iz dnevne
blagajne, deloma pa ga nakazovali po-
tom denarnih zavodov. Iz priloge je raz-
vidno, da so vsi trije obdolženci izdali
tako za svoje osebne namene skupen
znesek Din 115.209.

Kakor je že navedeno, so obdolženci
iz dohodkov KEZ likvidirali svoje prej-
šnje zadruge. Tako so za »Amintrade«
plačali vsega skupaj Din 121.334, za
»Splošno gospodarsko družbo« pa zne-
sek Din 31.503. Koliko denarja je prišlo
v dnevno blagajno, ki jo je vodil Kenda,
se ni dalo natančno ugotoviti, ker Ken-
da vsega sprejetega denarja ni vpiso-
val. V kolikor pa so se plačila dala u-
gotoviti, se je izračunal v dnevni bla-
gajni **primanjkljaj v znesku 327.119.45**
Din. Ker pa so si obdolženci iz dnevne
blagajne jemali plače in so iz te blagaj-
ne plačevali poštino, ki je mogla zna-
šati dnevno okrog 600 Din, se ta pri-
manjkljaj zmanjša za zneske Din 4.200
na plačah in Din 6600 za poštino, tako,
da znaša primanjkljaj v dnevni blagajni
znesek 278.519.45 Din. Od tega pa je
odbiti še one zneske, ki so navedeni pod
IV. r. št. 156 (osebni potroški), ki niso
bili plačani potom kakega denarnega za-
voda. Primanjkljaj v dnevni blagajni po-
temtakem še vedno presega kakih Din
100.000. Obdolženci so si torej lastili od-
kar je začela poslovati podporna sekcija
in do začetka marca 1932. okrog Din
800.000 zadružnega denarja. Od navede-
nih Din 300.000 pa je Kenda, ko je ka-
zensko postopanje bilo v teku vrnil za-
druzi cel svoj delež v znesku 100.000
Din, Krištofič je vrnil 90.000 Din, Žun-
kovič pa 75.000 Din.

Obdolženci pa so si hoteli zagotoviti
na računi zadružnega premoženja svoje
koristi tudi na drug način. Tako so si z
zadružnim denarjem kupili za svoj račun
»Podravska tiskarna v Mariboru« za
znesek 495.000 Din. Podravska tiskarna
je namreč bila družba z omejeno zavezo.
Obdolženci v teku pogajanja za nakup
tiskarne niso prikrivali dejstva, da kupi
jejo tiskarno z zadružnim denarjem. V
teku tega kazenskega postopanja so iz-
javili da so poslovne deleže dali pre-
pisati na svoje ime in ne na KEZ samo
radi tega, ker da bi morala KEZ spre-
meniti svoja pravila, ako bi hotela vo-
diti tudi tiskarno. To pa je bilo v zvezi
z raznimi komplikacijami, vsled česar da
so oni samo začasnó, dokler bi KEZ pri-
merno ne spremenila svojih pravil, pre-

vzeli tiskarno na svoje ime. Da bi pri tem zasledovali namen, se s tem kakorkoli okoristili, obdolženci zanikajo.

Iz navedenega se torej da zaključiti, da so obdolženci imeli vsekakor namen obdržati tiskarno v svojih rokah in jo izkoriščati v lastne namene.

Banovinska uprava je v teku tega kazenskega postopanja, dne 4. 3. 1932 odredila likvidacijo podporne sekcije KEZ in ji postavila likvidatorja. Dne 19. aprila 1932 pa je sledil razpust KEZ in postavitve vladnega komisarja, za ketelega je bil imenovan dotedanji likvidator podporne sekcije sreski podnačelnik dr. Vrečar Ivan. Kljub temu pa obdolženci niso mirovali. Še 4. 4. 1932, torej

potem, ko je bila podporna sekcija po oblastvenem nalogu v likvidaciji, so obdolženci sklicali občni zbor, na katerem so si dali votirati vsakemu po 100.00 Din nagrade. S tem so hoteli dvigniti po Din 100.000 na vsakerega, ki je obravnavan že preje, dati zakonito podlago.

Pri današnji razpravi so bili navzoči vsi trije obtoženci, Kenda v obleki kaznjence. Tako Krištovič kakor Kenda izgledata slabo. Kendo je zastopal dr. Ropotec, Krištoviča dr. Faninger, Wolfonda dr. Pernat. Upnike pa je zastopal upravitelj konkurzne mase dr. Šnuderl. Zapisnikar je bil dr. Lipaj. Po prečitaniu obtožnice se je prebrala razsodba stola sedmorice, ki je bil zvišal kaznen Krištoviču

in Kendi. Sledilo je zasliševanje Krištoviča, ki je bilo precej obširno. Glede meponarejenosti. Po Krištoviču je bil zaslišan Janju menic ni nič sodeloval in da sploh ni vedel, da so bili podpisani na menicah sliševal Krištoviča, ki ob času poročila še Wolfond, ki je glede sodelovanja pri menicah pripomnil, da ni imel nikakšnega pojma, da so podpisani na menicah, ki mu jih je predložil pokojni Žunkovič, ponarejeni. Tudi se je Wolfond razburjal, zakaj ga sedaj vlačijo na zatožno klop, ko ima službo in ko ni nič kriv. Nato je predsednik s. o. s. dr. Tomba k zopet zasliševal Krištoviča, ki ob času poročila še traja. Razprava bo predvidoma trajala ves dan.

nove obrtne pravice: Tomažič Marija, trg. s pletilnimi stroji in potrebnimi za nje. Delavska ul. 30; Babošek Vladimir, klobučar, Vetrinjska ul. 5; Kos Ivan, mesar, Tržaška c. 35; Robinšek Marija, gostilna, Pristan št. 1; Mesarič Josip, čevljar, Taborska ul. 11; Reiser Filip, brivec in frizer, Dvořakova ul. 10; Wolf Eliza, trg. s starimi predmeti, Koroška c. 17; Rajol Ana, branjarija, Taborska ul. 2; Gert Ernest, trg. s steklom, porcelanom, okvirji in galanterijo na drobno; Gospoška ul. 13; Jugoslavenska Standard-Vacuum Oil Comp. d. d., prodajalna Maribor, trgovina derivatov mineralnega olja in proizvodov tvrdke na debelo in drobno, Prešernova ul. 24 in Pristernik Jurij, brezalkoholni buffet, Aleksandrova c. 1. Izbrisane pa so bile sledeče. Lah Marija, trg. z mešanim blagom, Pobrežka c. 8; Feldin Mirko, trg. z mešanim blagom na drobno, Grajski trg 1; Genzger Jožefa, pečenje kostanjev, Aleksandrova cesta; Hoppe Ana, gostilna, Smetanova ul. 54; Mariborska tvornica perila d. z o. z., izdelovanje perila in ovratnikov na tovarniški način, Tržaška c. 8; Kodrič Marija, trg. z jajci, južnim sadjem, sočivjem, perutnino, mlečnimi izdelki ter pečenjem kostanjev, Glavni trg stojnica; in Vergles Florijan (nadaljevanje po vdovi Ivani) pleskarski in ličarski obrt, Koroška c. 33.

Boji za Makalo se nadaljujejo

Makala kljub abesinskim naporom še vedno v italijanskih rokah - Abesinci so doslej zaplenili okoli 50 tankov - Nemško mnenje o položaju

LONDON, 13. januarja. Na severnem abesinskem bojišču se nadaljujejo boji med Abesinci in Italijani. Abesinci skušajo v zadnjih dneh docela očistiti Tembjen in pregnati iz njega še prostale italijanske čete. Posebno srditi boji se pa bijejo v manjših in večjih presledkih okoli Makale, katero skušajo Abesinske čete zavzeti, a se jim to doslej še ni posrečilo. Vesti, da so Italijani Makalo izpraznili, so se izkazale kot neresnične in so nastale najbrže zaradi tega, ker je neki abesinski oddelek v teku bojev pred nekaj dnevi v resnici že prodril do južnih predmestij. Vendar se je moral oddelek umakniti, ker je bil sicer v nevarnosti, da ga Italijani obkolijo in zajamejo.

Tako nepredvidnost so napravili Italijani pri Eneidi Selasi, kjer so skušali s četo tisoč mož in 10 tanki napredovati proti jugu po neki ozki dolini. Abesinci so pa Italijane spravili v past, spustili z vrhov v dolino ogromne skale, jo zaprli ter nato Italijane napadli v strojničami in puškami. Vnela se je strahovito krvava bitka, v kateri je obležalo na bojišču okoli 800 Italijanov. Abesinci so pa pri poznejšem naskoku in boju moža proti možu zajeli tudi vseh deset tankov, ki se niso mogli več umakniti.

Po uradnih poročilih so Abesinci tekom preteklega tedna zajeli v celoti 20 italijanskih tankov, tako da znaša število doslej Italijanom zaplenjenih tankov že okoli 50. Abesinci so tanke, ki so bili pokvarjeni, popravili in ustanovili posebne oddelke tankov, ki so razvrščeni deloma na severnem, deloma pa na južnem bojišču. Instruktorji teh oddelkov so večinoma tuji častniki, ki služijo v abesinski vojski kot prostovoljci ali najemniki. Sedaj se zatrjuje, da je cesar izdal ukaz, da se njegova garda, razvrščena sedaj severno od Desije, takoj odpošlje na bojišče. Ta ukaz tolmačijo tako, da bo tudi cesar sam v kratkem krenil na severno fronto, kjer se bo pričela odločilna ofenziva.

Na južni fronti se nadaljujejo boji pri Vebi Agabeli, toda izid teh bojev še ni znan. Zaradi slabih prometnih zvez poročevalska služba ne funkcionira dobro in prihajajo vesti z bojišča razmeroma pozno.

BERLIN, 13. januarja. Vojaški strokovnjak »Frankfurter Zeitung«, neki nemški generalštabni častnik piše o položaju na severnem abesinskem bojišču: Italija zanika, da bi se bilo Abesincem posrečilo pregnati jih iz Tembjena, pri tem pa nikjer ne govori o italijanski posesti Abi Adia. V demantiju se tudi ne zanikajo vesti, da Abesinci napredujejo proti severu. Iz egiptskih listov se izve, da nemiri v pokrajini Godžam niso bili tako malenkostni in so povzročili abesinski vladni več skrbi, kakor je priznala. Ras Imru, ki je poveljnik centruma severne abesinske fronte, je obenem tudi guverner Godžama. Zdi se, da je moral z delom svoje vojske domov, da zadušijo vstaje, ki jo je započel Lidž Tesana, sin rasa Hailuja. Ko je vstaja v Hodžamu bila zatrta, so se čete rasa Imruja vrnile na bojišče in je abesinski centrum zopet indakten. Desno krilo prodira obenem z levim krilom rasa Sejuma med Geralto in Aksumom proti severu. Naloga tega napredovanja je, pretrgati sovražniku

zveze z zaledjem, osvojiti Aksum in prebiti italijansko fronto na najbolj nevarni točki. Abesinski cesar je izjavil, da se bo Abesinija borila dalje in dejal, da se evropska bojevalna taktika v Afriki ni obnesla. Pri odločilnih napadih bo cesar sam poveljeval vojski. Na jugu mora general Graziani čakati na zaproseno pomoč iz Mogadiska. Dasi izjavljajo v Adis Abebi, da Graziani pri izvajanju svojega

načrta za pohod proti glavnemu mestu z juga, ne bo imel večje sreče kakor general Badoglio pri prodiranju s severa, vendar ni nobenega dvoma, da zahteva vojna na dveh frontah od Abesinije največjih naporov. Največjo korist pa imajo Abesinci od tega, da se Italijanom še ni posrečilo presekat železniške zveze, po kateri se Abesinija oskrbuje neprestano z novim orožjem in municijo.

Italija za anketno komisijo

Kako si v Italiji predstavljajo delo anketne komisije in njene sklepe

PARIZ, 13. januarja. V zakulisju diplomacije se nadaljujejo pogajanja za novo posredovalno akcijo glede sporazumne likvidacije vojne v vzhodni Afriki. O tem pišejo tudi italijanski listi, vendar odločno zanikajo, da bi bila Italija dala za to akcijo sama iniciativo. Kar tiče imenovanja posebne anketne komisije, ki naj bi proučila celotni položaj in komplekse vseh vprašanj, se ji Italija ne protivi. Italija sprejema v načelu tako proceduro, ker je prepričana, da bi se na ta način dokazale italijanske pravice do interesov v vzhodni Afriki. Po izve-

deni anketi bi Abesinija na vsak način morala priti pod mandat. Država, ki bi ji Društvo narodov poverilo ta mandat, bi pa morala biti na vsak način tista, ki ima v vzhodni Afriki največ interesov, a to je le Italija. Po zatrjevanju v Parizu in Londonu, je pa skoraj več ko izključeno, da bi tak predlog moglo osvojiti Društvo narodov. Italija bi dovolila, da izvedeta to anketo Francija in Anglija, toda prej bi se morale ukiniti sankcije in preklicati bi se tudi moral sklep, po katerem je bila Italija proglašena za napadalca.

Laval zopet v nevarnosti

PARIZ, 13. januarja. Jutri bo prisiljena Lavalova vlada zopet stopiti pred parlament, v katerem se pripravljajo radikalni socialisti s pomočjo vseh levičarjev na nov napad na Lavalu. Njegov namen je vreči Lavalu in tako preprečiti, da ne bi 19. t. m. odšel v Ženevo kot zastopnik Francije in se 20. tm. udeležil seje sveta Društva narodov. Položaj je zaradi tega znova zelo kritičen in ni izključeno, da bo Lavalova vlada naposled le prisiljena odstopiti.

Mobilizacija v kolonijah

ASMARA, 13. januarja. Z ozirom na potek vojnih operacij na severni fronti, je odredil maršal Badoglio mobilizacijo vseh domačinov v Eritreji in Somaliji do 15 leta starosti. Vojski bodo za izvežbanje dodeljeni regularnim četam. Istočasno se pričakujejo nove čete iz Italije. — Včeraj so v Neaplju vkrcali na ladjo »Belvedere« 41 častnikov, 47 podčastnikov in 1400 vojakov, na »Toscano« 48 častnikov, 57 podčastnikov, 2000 vojakov in 45 pilotov, na parnik »Giovinezza« pa 52 letalskih častnikov in 1000 mož, ki so odpotovali v vzhodno Afriko. V Masavi je pri razkladanju padlo neko težko letalo na moštvo, pobilo več delavcev in se razbilo.

LONDONSKA POMORSKA KONFERENCA

LONDON, 13. januarja. Jutri bo nova seja londonske pomorske konference, na kateri bo japonska delegacija predložila svoje končne zahteve, ki so v ostalem že znane. Japonska vztraja pri zahtevi po pariteti z Združenimi državami in Veliko Britanijo. Ker ni upanja, da bi Velika Britanija in USA pristali na to zahtevo Japonske, se tu splošno pričakuje, da se bodo pomorska pogajanja že v najkrajšem času docela razbila.

PRIPRAVE NA CIPRU

LONDON, 13. januarja. Reuter poroča, da namerava angleška vlada zgraditi na Cipru več letališč, vlada je že kupila zasebno letališče pri Famagusti ter letališči v Palasoni in Kiriciji. V zvezi s tem namerava kupiti tudi pristanišče v Mikozi.

ŠPANJA PRED VOLITVAMI

MADRID, 13. januarja. Po vsej Španiji se je že pričel volilni boj. V splošnem se združujejo španske stranke v večje bloke. Doslej sta bila ustanovljena bloka desnice in leve, dočim se blok centruma še ustanavlja in so dale zanj iniciativo, osebnosti, ki stoje v zvezi s sedanjim ministrskim predsednikom.

Gospodarsko življenje

Davčne zadeve. Tukajšnja davčna uprava razglasa: Radi dokončne odmere in splošnega davka na poslovni promet in davka na luksuz za leto 1935 morajo vložiti letno prijavo (o celotnem prometu l. 1935) tudi podjetja (obrti poklici), ki so v letu 1935 plačevala davek na poslovni promet ali danes na luksuz — po poslovnih knjigah (knjižah) — mesečno ali četrtletno. Prijave je vložiti do najkasneje 31. januarja 1936 pristojni davčni uravi, sicer se plača kot kaznen 3% dokončno odmerjenega letnega davka, oziroma če se pa prijave ne vložijo na pismen opomin v 8 dneh, se plača kot kaznen 10% davka. Opozorjamo, da je dne 15. jan. 1936 zadnji dan za vlaganje prijav za odmero dopolnilne prenosne takse za dobo 1936-1940. Kdor predloži prijave šele po 15. januarju 1936 (pa pred izvršeno odmero), mora vseh pet let plačevati dvojni znesek dopolnilne takse. Dne 15. jan. 1936 je tudi zadnji čas za plačilo takse za reklame in biljarde ter takse po tp. 37., prip. 1. za otvorene in tekoče račune.

Obrtno gibanje. V mesecu decembru l. 1935 so bile v Mariboru izdane sledeče

Sokolske veste

Občni zbor Sokola Maribor III. Včeraj dopoldne je imelo v krčevinski šoli Sokolsko društvo Maribor III. svoj redni letni občni zbor. Občni zbor je bil dobro obiskan in se ga je letos udeležil tudi zastopnik policijske oblasti. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za starost prof. Struna za podstarost pa sreski tajnik g. Jaki. O poteku občnega zbora bomo še poročali.

Študentske novice

Slovaški večer v Studencih. Ljudska univerza v Studencih pri Mariboru skrbi predvsem za izobrazbo in narodno vzgojo železničarjev in delavcev. Letošnji svoj program je otvorila 9. t. m. s predavanjem prof. Sedivjaja o Slovaški. Na poljuden in samo rjemu lasten zanimiv način je s pomočjo 60 skioptičnih slik najprej kratko obiasnil zgodovino in podal pregled zgodovine književnosti Slovačkov. V svoja izvajanja je vpletel naravnost žive slike iz orjaškega in obupnega boja Slovačkov za narodni obstoj. Prikazal nam je krasoto slovaških planin, nas povedel v Tatre z znamenitimi jezeri iz slovaške nižine, pa tudi v slovaški Norimberk, s Levočo. Delavstvo je posebno zanimalo, kako skrbje Čehi za svoje slovaške brate in kako dobro se godi tam ne samo uradnikom in kmetom, ampak tudi delavcem. Na glavnih dejih slovaških pisateljev je dokazoval, kako na Slovaškem vse čuti z delavnim ljudstvom. O politični zrelosti slovaškega ljudstva pričča dejstvo, da so ravno slovaški poslanci s svojo odločnostjo dosegli pri češkoslovaški agrarni in obrtni stranki, da sta se v zadnjem trenutku izjavili kljub prejšnjemu drugačnemu sklepu pri volitvah predsednika čl. republike za dr. E. Beneša. Takih res poučnih in narodno vzgojnih predavanj si želimo še več.

Marenberške novice

Osebnosti. V čin finančnega preglednika je napredoval gosp. Jakob Krapušek, dosedaj fin. podpreglednik pri tukajšnjem finančnem oddelku. — Premeščen je učitelj pripravnik gosp. Franc Šebart iz Marenberga v Mežico.

Rojstva, smrti in poroke. V preteklem letu je bilo tu rojenih 41 otrok, in sicer 23 dečkov in 18 deklic. Če primerjamo to število s številom rojstev v letu 1934, vidimo, da je število padlo za 18. Umrlo je 45 oseb, torej več kot jih je bilo rojenih. Pred oltar je stopilo 20 parov (v letu 1934 samo 6). Če pregledamo te številke, vidimo, da število prebivalstva v Marenbergu polagoma pada.

Kje so hlače?

Gospod (po noči pijančevanja): Kje so pa moje hlače? Nikjer jih ni. Služkinja: Veste zagotovo, da ste prišli v njih domov?

Mariborske in okoliške novice

Bilanca znanstvenega dela v Mariboru

K občnemu zboru Zgodovinskega društva - Veliko naporov, veliko uspehov

Včeraj dopoldne je bil v dvorani tukajšnje Studijske knjižnice redni letni občni zbor naše pomembne kulturne ustanove in organizacije Zgodovinskega društva, ki se lahko ponaša z lepimi uspehi požrtvovalnega in nesebičnega dela na torišču zgodovinsko-znanstvenega raziskovanja. Občni zbor je otvoril in vodil prelat dr. Kovačič, ki je podal pregled dela v preteklem letu in ki se je v toplih besedah zahvalil podpornikom društva. Nato je poročal društveni tajnik banovinski arhivar prof. Baš. V njegovih izjavah se zrcali idealizem vsakega poedinega člana. Omenjal je potrebo nastanitve muzeja in arhiva v prvem nadstropju mariborskega gradu. Društvo je v preteklem letu sprejelo v svoje varstvo dragocene zgodovinske spomenike Hočah ter prekmurski arhiv v Somboru. Hočah ter prekmurski arhiv v Somboru. Nato je izrekel pozdrave mariborskega škofa stolni dekan dr. Cukala in je zatem sledilo zarimivo poročilo ravnatelja Studijske knjižnice g. Janka Glaserja, ki je ugotovil zadovoljivo delo, da se je knjižnica v pretekli poslovni dobi obogatila za 831 števil, in sicer za 149 letnikov raznih revij, 698 zvezkov knjig in brošur, 1 znanstveno razpravo in 3 rokopise. Vsa ta dela so prišla v knjižnico potom zamenjav kot recenzijski izvodi, nakupi in darila. Seveda so na prvem mestu darovalci, kar je že nekaj let opaziti. V zameno je Zgodovinsko društvo dobilo lani 19 slovenskih revij in 6 slovenskih knjig od treh založb, Slovenske Maticе, Akademskę založbe in Znanstvenega društva. Srbohrvaških del je lani dobilo društvo 18. Nadalje je društvo prejelo 12 čeških oziroma slovaških revij z 21 letniki. Kot novost je pridobil list »Bratislava«. Poljskih revij je prišlo v pretekli poslovni dobi 7, iz Nemčije 15, francoskih 2, italijanska samo 1, dočim sta bili dve italijanski reviji ustavljene. Zgodovinsko društvo je prejelo tudi nekaj madžarskih revij, vsega 9 letnikov. Naštete tiskovine so prihajale v zameno za Časopis za zgodovino in narodopisje, ki ga društvo izdaja. V oceno je prišlo 15 knjig in nekaj pesniških zbirk ter revij. Kupljeni sta bili lani 2 reviji in 13 knjig, dočim je bilo vse ostalo darovano. Naj omenimo, da

so nekateri Mariborčani darovali prave dragocenosti, ki doslej sploh niso bile poznane in ki jih niti večje knjižnice nimajo. Pri tej priliki je g. ravnatelj omenjal, da prihaja pretežno del novih tiskovin baš z zamerjavo. Zato je izdajanje Časopisa za zgodovino in narodopisje jako velike važnosti in je treba v tej smeri delovanje še pospešiti, da bodo številke obsežnejše in po vsebini še pestrejšie.

Nato je bilo tudi blagajniško poročilo, ki ga je podal g. upravnik Vrabl. Vendar je moral ugotoviti dejstvo, da bi bila potrebna večja uvidevnost naše zlasti imovite javnosti za Zgodovinsko društvo, kajti opaziti je, da so se skrčile zlasti podpore naših denarnih zavodov.

V imenu nadzornega odbora je podal poročilo narodni poslanec g. dr. Jančič, ki je predlagal celotnemu odboru za redno delovanje razrešenico, kar je občni zbor soglasno sprejel. Tudi je g. narodni poslanec apeliral zlasti na denarne zavode, naj z vsemi močmi podpro to velevažno znanstveno in kulturno ustanovo.

Poročilo je podal tudi banovinski arhivar g. prof. Baš, ki je naštel nove pridobitve banov. arhiva. Omenjal je arhivalije trga Pilštanj, arhivalije Sombora, zbirke hočke dekanije, dragoceno volilo pokojnega zgodovinarja Lupše, topografske arhivalije od Sv. Lovrenca in Guštanj, med drugimi tudi arhivalije zadnjih volitev v naših krajih. Nato pa je razvil načrt za bodoče: nadaljevanje akcije za lastno streho in nadaljevanje vseh započetih del. Tretja točka programa pa je inventarizacija arhivalij, ki so izven Maribora.

Sledile so volitve nadzornega odbora. Ostala sta prejšnja, g. dr. Jančič in dr. Heric, namesto g. dr. Kronvogla pa stopi v odbor predstojnik mariborske mestne policije g. dr. Trstenjak.

Iz navedenega se jasno zrcali res veliko in plemenito delo Zgodovinskega društva, ki ga zmore le skrajna nesebičnost in čisti idealizem. Krona vsega dela pa so štirje zvezki Časopisa za zgodovino in narodopisje, ki jih je društvo izdalo v pretekli poslovni dobi.

Zbor Nanosovcev

V mali dvorani Narodnega doma je polagalo včeraj dopoldne obračun svojega delovanja v pretekli poslovni dobi mariborsko emigrantsko društvo »Nanos«. Občnega zbora, ki je potekel zelo živahno, se je udeležilo članstvo polnoštevilno. Navzoč je bil tudi delegat Zveze emigrantskih društev g. Višnjavec iz Ljubljane. Pred zborovanjem je lepo in ubrano zapel društveni pevski odsek pod vodstvom g. Jože Laha »Pozdrav« in pesem naših emigrantov. Predsedniško poročilo je podal g. Marino Kralj, tajniško Stanko Petejan, blagajniško Ferdinand Kete, gospodarjevo Valentin Možina, za knjižnico je poročal Jože Logar. Poročilo ženskega krožka je podala Slava Pahorjeva, poročilo propagandnega odseka Ivan Majcen, pevskega odseka Franca Ziberna, prosvetnega pa Rudolf Cotič. V imenu Zveze emigrantskih društev je pozdravil zbor delegat g. Višnjavec v imenu »Jadrana« g. dr. Fornazarič, v imenu »Jadranske straže« in »Branibora« pa g. Karis.

Pri volitvah, ki so potekle zelo živahno, je bil z veliko večino glasov proti šibki opoziciji ponovno izvoljen za predsednika g. Marino Kralj, za prvega podpredsednika je bil izvoljen Kete, za drugega učitelj Reja, za tajnika Petejan, za tajnikovega namestnika Leban, za blagajnika Majcen, za njegovega namestnika Bizjak, za gospodarja Možina, za njegovega namestnika Gulič, za knjižničarja Alojzij Grmek, za načelnika pevskega odseka Franc Ziberna, prosvetnega odseka Angela Jurcova, narodno-obramb-

nega odseka Bratoš, veselilnega odseka pa Turk.

Občni zbor je bil zelo živahen in bomo o njem še poročali.

Zdravniška služba. V 7. položajno skupino je napredoval zdravnik združene zdravstvene občine v Rogatcu dr. Milan Ogorevc.

Iz carinske službe. K carinarnici v Vrško Čuko je premeščen iz Maribora carinski kontrolor g. Pop-Tošič.

Odprta noč in dan so groba vrata. V Kettejevi ulici 16 je preminul v visoki starosti 86 let upokojeni račučitelj Jožef Dernač. — V Malgajevi ulici 3 je umrla v starosti 72 let vdova po kaznišniškem nadpazniku Marija Zavnik. — V Koroški cesti 90 je preminul v 59. letu svoje dobe upokojeni premikač drž. žel. Jožef Duh. Žalujoch naše toplo sočutje!

Razstava bolgarske grafike. Včeraj ob 11. uri dopoldne je bila v veliki kazinski dvorani otvorjena razstava bolgarske grafike skupine »Novi hudožniki«. Otvoril jo je ob navzočnosti zastopnikov mariborske javnosti predsednik JB Lige g. dr. Vekoslav Kukovec. Razstava bo odprta do vključno 19. tm.

Potvorjeno poročilo. Današnji »Ponedeljski Slovenec« pravi v poročilu o večerajšnjem občnem zboru tukajšnjega Zgodovinskega društva, da je društveni tajnik prof. Baš pohvalno omenil mestno občino in da je društvo našlo polno razumevanje »posebno pri županu dr. Juvanu«. Ugotavljamo, da prof. Baš v svojem poročilu sedanjega župana dr. Juvana sploh ni omenil. Pristavljamo v konkretno pojasnilo, da razen zastopni-

ka »Jutra«, »Večernika« in »Slovenskega Naroda« ni bil na omenjenem občnem zboru navzoč nobeden drugi novinar.

Sredi januarja... V naše uredništvo sta prinesla mali Branko Avsenak in Silvin Eiletz krasnega zelenega metulja, (citrončka), ki sta ga vlovila na starem mestnem pokopališču.

Ves spored bo Roman Klasinc igral na koncertu v četrtek 16. tm. na pamet. Med drugimi tudi Regerjeve »Variacije in fugo« na Bachovo temo op. 81a, ki velja za eno najtežjih klavirskih skladb. Pri izvajanju tega značilnega dela pred dunajsko publiko, je prišla vsa muzikalna umetnost prednašanja in izrazita tehniška virtuoznost našega mladega pianista do popolnega izraza. Temu primerno je bilo tudi nedeljeno priznanje sicer strogih dunajskih kritikov.

Ljudska univerza. Danes v ponedeljek, dne 13. januarja predava o bolgarski literaturi g. prof. Jan Šedivy iz Maribora. Skioptične slike!

Putnikov izlet v Garmisch-Partenkirchen se vrši v času od 5.—12. februarja. Tako bo dana udeležencem možnost, da si ogledajo vse prireditve zimske olimpijade in se jim razen tega nudijo izleti v München in Zugspitze. Vozna cena tja in nazaj v II. razredu Din 1.290.—, v III. Din 860.—. Radi pomanjkanja stanovanj so potrebne takojšnje prijave. Vse ostale informacije pri Putniku, Maribor, Aleksandrova c. 35, tel. 21-22.

Danes ponedeljek specialna predstava v Veliki kavarni.

Cenena potovanja na Dunaj Vam nudi zimskosezonska karta (60% popusta na železnici, razne ugodnosti na Dunaju). Vse informacije pri Putniku v Mariboru in Celju.

Odprti roke, odprti srce. Vdova s šestimi nepreskrbljenimi otroci živi v Studencih v veliki bedi in pomanjkanju. — Usmiljena srea se naprošajo, da priskočijo na pomoč. Darila v denarju ali blagu prejema uprava.

Slovenjegoriški strahovalec in drzni vlomilec 30 letni brezposelni delavec Anton Sattler je bil pred tukajšnjim malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Lenart, obsojen na 2 leti in 2 meseca robije, dveletno izgubo časti državljskih pravic ter triletni pridržek po prestani kazni v zaporu, ker je vlamjal in kradel razne poljske pridelke, pa tudi mast, meso in kokoši na Trnovskem vrhu pri Sv. Trojici v Slov. goricah, kjer ni bilo pred njim nič varnega. Sattler je že večkrat predkaznovan.

Obsojena. Radi znanega uboja v Strugi pri Makolah, o čemer smo v sobotni številki obširno poročali, je mali kazenski senat obsodil Štefana Lepeja na 4 leta robije, Antona Španingerja pa na 5 let robije, oba na triletno izgubo častnih državljskih pravic.

Zrtev drznega roparskega napada je postal posestnik Alojzij Roškar, stanujoč na Aleksandrovi cesti 84 na Pobrežju, ko se je v soboto zvečer okoli 18. ure vračal mimo Betnave iz Hoč proti Pobrežju. V temi ga je napadel neznan, visok moški in mu zaklical: »Denar ali življenje«. Grozil mu je, da ga sicer zabode s nožem, ki ga je imel v rokah. Roškar mu je izročil 53 dinarjev, to je ves denar, ki ga je imel pri sebi, nakar je neznan napadalec izginil v betnavsko gozdovje. Studenski orožniki že imajo nekaj konkretnih sledov.

Hude posledice. Snoči so pripeljali v mariborsko bolnišnico 27letnega posestniškega sina Petra Goloba ob Sv. Jakoba v Slov. goricah s hudim zastrupljenjem krvi v desni roki. Golob se je pred dnevi zabodel z žico v prst desne roke. Neznatna ranica se je spremenila v nevarno zastrupljenje. Zdravniki so morali Goloba nemudoma operirati.

Nesreča pri Slamoreznici. Včeraj se je v Ribnici na Pohorju težko ponesrečil 16letni psestniški sin Anton Knauer. Pri rezanju krme je prišel z desnico v slamo reznico in stroj mu je odrezal dva prsta. Deček se zdravi v mariborski bolnišnici.

Rabuka na trgu. Na mariborskem trgu sta si v soboto skočili v lase dve prodajalki zelenjave in dve čebularki. Ženske so se pošteno steple in se praskale ter napravile druga drugo škodo na blagu. Do rabuke je prišlo pri izbiranju stojnic. Red je moral napraviti stražnik.

NAMEŠČENCI, NAMEŠČENKE!

V četrtek, dne 16. t. m. ob 20. uri vsi na javno zborovanje privatnih nameščencev, ki bo v dvorani pri »Novem svetu« (Povodnik) v Jurčičevi ulici.

POZIV TELOVADEČEMU ČLANSTVU MATICE!

Sokolsko društvo Maribor-matica opozarja vse svoje izvršujoče članstvo, da se prične s 13. januarjem t. l. redna telovadba vseh oddelkov. K polnoštevilni udeležbi poziva načelstvo.

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Samo še nekaj dni se predvaja vefilim, ki zadovolji vsakega kinoobiskovalca

„Sequoia“

To je mojstrsko delo, ki ga občuduje cel svet. Pride izborna veseloigra »Katia«, Szöke Szakall.

Kino Union. Do vključno četrta »Prilem konjčku«. Herman Thimig, Christl Mardayn, Theo Lingen.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 13. januarja: Zaprt.

Torek, 14. januarja ob 20. uri: »Bajadera«. Red A.

Sreda, 15. januarja ob 20. uri: »Plesni večer Katje Delakove. Izven.

Plesni večer Katje Delakove, ki bo v sredo, 15. t. m. obeta postati za Maribor prava senzacija, tako po svojem mnogovrstnem in zanimivem sporedu, kot tudi po sodelujočih. Poleg odlične umetnice Delakove same, nastopijo namreč še švicarska plesalka S. Weber, plesalec mednarodnega slovesa Fr. Berger in plesna skupina K. Delakove. Pri klavirju virtuozi Mirko Trost, ki odsvira tudi samostojno klavirsko točko. **Bloki ne veljajo.**

V stanovanje se je vtihotapil neznanec pri zasebnici J. Kranjčevi na Radvaniški cesti 32 ter ji odnesel izpod omare 800 dinarjev gotovine.

Ročno blagajno z denarjem, hranilnimi knjižicami in menicami, težko okoli 30 kg, so drzni rokomavhi odnesli iz pisarne inž. R. Lotza v Frančiškanski ulici. V pisarno so prišli s ponarejenimi ključi. Vršijo se poizvedbe. V blagajni je bilo 2300 dinarjev.

Vlomili so danes ponoči doslej še neznan zlikovec v Königovo klet na Aleksandrovi cesti. S pomočjo ponarejenih ključev so vlomili v shrambo za živila, ki se nahaja v kletnih prostorih ter odnesli razne jestvine ter druge želodčne dobrate.

Žeparka v trgovini. Včeraj je neznan kmečka ženska odnesla v neki trgovini na Trgu svobode natakari Mariji Pristovnikovi denarnico z manjšo vsoto denarja. Tatico so že prijeli.

Beda... K nekemu trgovcu na Tržaški cesti je včeraj prišla slabo oblečena ženska ter nakupila za okoli 300 dinarjev raznih živil. Ko je bilo treba plačati, je dejala, naj pošljejo račun njenemu možu, ki je zaposlen pri železnici. Šele pred stražnikom je reva priznala, da nima denarja, ker je mož že več let brez dela, doma pa čakajo lačni otroci na kosček kruha...

Preko 2000 dinarjev škode trpi sokolska četa v Mali Nedelji, ker so še neizsledeni paglavci izropali garderobo v Sokolskem domu.

Ob kolo je bil včeraj paznik Miroslav Ferjančič. Iz neke veže na Aleksandrovi cesti mu je neznan storilec odpeljal kolo »Nero« z evid. št. 9921.

Tatvina kruha. Kakor že več let je pekovski pomočnik Ivan Šljakič tudi včeraj zjutraj pustil neki stranki v Mlinski ulici za 30 dinarjev kruha z mrežo vred na kljuki. Pri tem ga je opazoval neki nepridiprav, ki je vse pečivo ukradel.

Okradeni kočijaž. V neki mariborski restavraciji je bil včeraj okraden kočijaž Franc Rak. Neznani tat mu je odnesel še nov Hubertus plašč.

Tatica — beračica. Nedavno smo poročali, da so prijeli komaj 15 letno Jožefo B., ki je nepopoljšljiva tatica koles. Včeraj pa so mlado Jožefo prijeli, ker je po mestu beračila.

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesora Kabaja

ROMAN

Zakrinkani neznanec jih je odvedel v neke prostore, urejene v zasilne spalnice, umetno razsvetljene. Dobili so obilo tečne hrane in naročilo, naj se nastanijo kakor jim prija ter pripravijo zjutraj na delo.

Ko je nastalo jutro jih je vodilni inženjer odpeljal ven. Znašli so se ob mrkem gradu v samotni sredi tujih jim pragozdov, kakršnih še nikoli niso videli in so zaman ugibali, kje bi utegnili biti. Toda za razmišljanje tudi niso imeli veliko časa. Delo se je pričelo takoj v naglem tempu. S pomočjo strojev, ki so jih na stavbišču že našli pripravljene, so pričeli kopati v tla temelje za nenavadne stavbe. Delali so dan na dan v enakomernem tempu in v nespremenjenih razmerah, podobnim onim kaznjencev, ne da bi kdaj videli razen sebe koga drugega, mimo zakrinkanega neznanca, ki jih je bil sprejel že na argentinskih tleh.

Z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki so izkopali že kmalu silno globoke jame, katere so nato tlakovali z železobetonom in obdali z enakim materialom tudi stene. Šele nato se je pričela komplicirana gradnja stavb samih. De-

lavci so se zaman spraševali, kaj gradijo, kakšnim namenom bodo te zgradbe služile in kje sploh so. Nekateri so menili, da so v pokrajini Yelowstona v Združenih državah Sev. Amerike, drugi so pa ugovarjali in trdili, da grade skrivnostne trdnjave v ruski osrednji Aziji. Pogumnejši so spraševali tudi inženjerje in hoteli od njih izvedeti resnico, izvedeli pa niso ničesar. Inženjerji sami niso vedeli nič več kakor zadnji delavci; izvrševati so samo delo, za katero so bili najeti in bogato plačani.

Nekega dne sta se za časa opoldanskega počitka opogumila dva mlada, preradovedna delavca, ter se kljub strogi prepovedi napotila, skrita med drevjem in grmovjem, proti skrivnostnemu gradu, čigar obrisi so se blesteli v solncu v oddaljenosti dvesto do tri sto metrov. Previdno sta se pomikala dalje in dospela do nižje ograje, čim sta se ji pa hotela približati, da bi jo preplezala, sta se nenadoma zgrudila nezavestna na tla. Ko sta se zopet zavedla in poizkusila znova nadaljevati pot, se jima je zgodilo isto; zgrudila sta se brez moči na zemljo. Zaradi tega ju je prevzel tak

strah, da sta se, ko so se jima sile vrnile, odplazila od ograje ter potem v divji grozi zbežala k svojim tovarišem, katerim sta potel pripovedovala, kaj se jima je zgodilo.

Po tistem dogodku si nihče ni več upal nikamor. Ostali so vsi v mejah ozemlja, ki jim je bilo določeno za delo, življenje in izprehode. Skrivnostne stavbe so med tem naglo rasle in Argenticem se je s tem vsak dan bolj zdelo, da so namenjene namestitvi velikega zoološkega vrta.

V.
Inženjer Atanazij Gal je preživljal po tistem nenavadnem prvem srečanju in razgovoru z Apolonijo Kabajevo nemirne dni in še bolj nemirne noči. V njegovem srcu je kljub jeseni in naravi zacvetela divna pomlad globoke ljubezni. Čutil je, da ljubi to krasno in nenavadno dekle z vsem žarom svojega mladega hrepenenja. Kamorkoli se je napotil, kamorkoli ozrl, pa če je bila okoli tudi najgostejša tema, povsod je videl v duhu njeno podobo, kodre mehkih las, gladka rožna lica in pod krasno obokanim čelom dvoje živih, globoko prodirajočih oči. Malo je manjkalo, da ni v svoji samotni in tihi hrepenenju po njej postal lirski pesnik. Na vsak način pa ni bil več tisti inženjer Atanazij Gal, ki je živel prej šnja leta na Maklenu ves miren, skoraj apatičen, poslušal čudno filozofijo dr. Servacija Evarista in mu pomagal pri znanstvenem delu v laboratoriju. Bil je

docela nov človek, preroben na znotraj in na zunanaj — vrnjen resničnemu življenju...

V brezdelju in samotni ga je ljubezensko hrepenenje mučilo z dvojno neizprosno in še tembolj, ker se je več dni zaman trudil, da bi prišel v Apolonijo bližino. Vedno znova si je očitil neodpušljivo nerodnost, da se ob tistem prvem zblizanju z njo ni dogovoril za čas in kraj novega sestanka. Toda Apolonija vendar sama tega ni hotela...

»Zakaj?« se je vprašal. »Mi je le lagala, da bi se me zlepa odkrivala? Tiste besede, ki mi jih je govorila, so bile po tem takem le izraz hvalečnosti za pomoč. Morda je takrat res čutila do mene nekaj več kakor le hvaležnost, a samo takrat. Potem so njena hipna čustva splahnela v nič in zato se mi sedaj izmika. Torej me ne ljubi.«

To premišljevanje ga je pognalo skoraj v obup, vendar se tako naglo ni vdal. Prišel je snovati nove načrte, kako bi se ji približal in govoril z njo o vsem tem pošteno in odkrito. Zasnove načrte je skušal vedno sproti tudi uresničiti, toda uspeha ni imel z nobenim. Gospodična Apolonija se tiste dni ni nikoli sama prikazala iz svoje sobe. Bila je vedno v spremstvu svojega očeta ali pa odličnega asistenta Celjela Kalista.

(Se bo nadaljevalo.)

Je življenja in sveta

Zanimivosti iz žitja gobavcev

Pred kratkim je opozorila Zveza narodov javnost, da je njen statistični urad ugotovil, da imamo sedaj na svetu že deset milijonov gobavcev in da jih živi od teh danes že okoli 15.000 v raznih evropskih državah, iz česar razvidimo, da se gobavost očitno širi, namesto da bi se znižala ali ozdravila. Znano je tudi, da so vsi narodi odnosno države v Evropi že uvedli svoja lastna taborišča za gobavce, katere bolezni skozi dolga leta sploh niso poznali. Najmanjše taborišče imajo sedaj še Nemci, ki so pa nastanili v Memlu že tudi okoli 30 gobavcev.

Tudi stara Avstrija je imela tako zavetišče v Metkoviču, ter so zbirali tam pred vsem Dalmatince, ki poznajo to bolezen kot »falkadina«. Tudi v Jugoslaviji imamo tako taborišče v bližini Sarajeva, toda stalež teh nesrečnežev ni znan, ker se o tem sploh malo govori. Nedavno se je sicer pisalo, da je neki gobavec ušel iz zavoda in dva dni blodil okoli Sarajeva, toda pozneje se ni ničesar izvedelo, kako se je ta izlet končal. Dosedaj tvorijo glede gobavcev edino le še Slovenci izjemo, kajti iz vse zgodovinske dobe še ne poznamo niti enega primera, da bi bila gobavost napadla kakega Slovenca k čemur pripomaga očitno njihovo zdravo podnebje v alpskem pasu.

Gobavci so zelo uporni ljudje. Brali smo že dvakrat, da so se zaradi slabe prehrane v Romuniji spuntali, in pred par dnevi smo čitali, da so gobavci na otoku Madagaskarju izvedli velik upor ter so pri tej priložnosti precej zdravnikov in čuvarjev ubili, ker jim baje ne nudijo težko zaželjene olajšave;

Dočim je pa znano, da se mnogo evropskih misionarjev, med katerimi je tudi nekaj Slovencev, posvečava miljeju usode gobavcev, nam vendar nihče ne pove niti besede o načinu zdravljenja te bolezni in čujemo vedno isto jedno novico, da proti gobavosti vsa narava in vsa znanost ne ve in ne pozna nobenega leka, ter bi po takem tudi znani ljudski rek, da nudi narava za vsako človeško bolezen svoj poseben lek, postal popolnoma jalov. Temu pa tudi nekako čudno nasprotuje dejstvo, da do sedaj še sploh ni nihče resno iskal tega leka, ker so se kratkomalo vsi zdravniki v tem zedinili, da se gobavost sploh ne da ozdraviti in so od one dobe, ko se je to ustavilo, vsi nadaljnji poizkusi prenehali, dasi je težko verjeti, da bi bili vsi protileki že znani ali končno že tudi izčrpani. Da je pa gobavost ozdravljiva, vemo že iz Sv. pisma, kajti že Mojzes je prepričeval faraona, da se da bolezen izlečiti, in istotako vemo iz Sv. pisma, da je Kristus nekega dne na mestu ozdravil devet gobavcev. Toda, kako je sploh mogoče govoriti o neozdravljivosti gobavosti, ako zdravniki sami ne podvzamejo nobenega neposrednega stika z gobavcem, in prav s tega stališča moramo ostati pri tem, neozdravljivost gobavosti do danes še nikakor ni dokazana!

Kljub strašnemu porastu gobavosti na vseh straneh pa do sedaj tudi Zveza narodov ni ničesar ukrenila glede te bolezni, kajti kakor danes izgleda, bodo končno napravili vsemu človeškemu rodu — letika, rak in gobavost.

Ptujske novice

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marile
smo v Ptujju proslavili na svečan način. V prostirski cerkvi se je vršila ob 8. uri slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, ki jo je daroval infilirani prost g. Ivan Greif. Slovesne sv. maše so se udeležili predstavniki vseh vojaških in civilnih oblasti, zastopniki društev in korporacij ter mnogo občinstva. Mesto je bilo v zastavah.

Ptujski žetodci so se skrhili. Iz statistike ptujske mestne klavnice je posneti, da je bilo v preteklem letu zaklanih 207 bikov, 149 volov, 231 krav, 309 telic, 1189 telet in 1286 svinj, skupaj 3371 glav živine. Število zaklane živine je za 15% nižje kakor v letu 1934, tako da so se radi manjšega konzuma žetodci ptujskega prebivalstva nekoliko skrhili.

Nalezljive bolezni. V Ptujju se je pojavila davica in so morali že nekaj otrok spraviti v izolirnico tukajšnje bolnišnice.

Regulacija Drave. Te dni bodo pričeli z regulacijo Drave reže Ptujja, ne daleč od mestne klavnice. Na tem mestu je Drava odnesla ogromne množine zemlje, nad 20 ha, kar ji je uspelo tem lažje, ker re zadržava ob ovire, saj je zemlja tod razen vrhnje rodovitne plasti, iz peščenega proda, ki ga rečni valovi brez težave izpodjedajo in odnašajo. Drava na tem mestu vidno menja strugo, posebno ob poplavih in si jo je tekom nekaj let spremenila v obliko velikega kolena, ki se vse bolj zajeda v polja, travnike in gozdove ob levi obali. Svojo strugo je spremenila tako, da je tam, kjer je danes desna obala, bila še nedavno njena leva obala. To je zelo mnogo, če pomislimo, da je Drava pri Ptujju široka in deroča reka, pravj veletok. Nevarnost pretli, da

Drava s svojo nevzdržno silo ne bi nekoč na ta način dosegla vas Budino, ki leži 2 km od struge. Že lansko leto so zato gradili tam, kjer se začne koleno Drave, pomoč v strugo, vendar, kakor se je pokazalo, brez posebnega učinka. Da se prepreči nadaljnja nevarnost, je banska uprava dovolila kredit 180.000 Din, s katerim se naj izvršijo najpotrebnejša dela za zavaranje leve obale. Zdi pa se nam potrebno opomniti, da je obseg nameravane regulacije, ki je tako nujno potrebna, da se Drava niže Ptujja temeljito in za dolgo časa uredi, vse prevelik, da bi se mogli s takimi razmeroma majhnimi vsotami doseči kak zanesljivi in trajni uspehi.

Ptujski živalski sejmi. Prvi konjski in goveji sejem v tekočem letu, ki se je vršil v torek 7. t. m., je bil razmeroma dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 105 volov, 174 krav, 11 bikov, 34 juncev, 52 telic, 3 teleta in 214 konjev, skupaj 593 glav živine. Od teh so prodali 139 glav. Ena partija konjev je bila prodana v sosedno Avstrijo. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile naslednje: voli 2.50—3.50 Din, krave 1—2.25 Din,

biki 2—2.25 Din, junci 2—2.50 Din, telice 2—3.50 Din; konje so prodali po kakovosti in sicer od 200—3.000 Din. Zrebeta pa od 500—1.500 Din komad. Cene goveji živini so ostale od zadnjega sejma neizpremenjene in so še vedno zelo nizke. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo 21. t. m.

Svinjski sejem v Ptujju, ki se je vršil v sredo 8. t. m., je bil srednje založen, kupčija pa je bila slaba. Prignali so 195 velikih svinj in 29 prascev, skupaj 224 ščetinarjev. Od teh so prodali 62 komadov. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile sledeče: peršutarji 4.25 do 4.50 Din; prasce stare 6—12 tednov so prodali po kakovosti od 60—120 Din komad. Cene svinjam so ostale od zadnjega sejma istotako neizpremenjene. Prihodnji sejem za prašiče bo v sredo 15. t. m.

Vedno moški.

Mož: Rad bi vedel, je ta tako otovorjeni osel moškega ali ženskega spola?
Žena: Ne govori neumnosti, osel je vendar vedno le moški.

Mali oglasi

Sobo odda

ODDAM SOBO.
veliko in svetlo, lepo opremljeno, boljšemu gospodu v Strassmajerjevi ul. 28-II, stanovanje 9. 4

OPREMLJENO SOBO
oddam. Naslov v upravi lista 192

OPREMLJENO SOBO
oddam. Tattenbachova 19-I, vrata 7. 188

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhom oddam dvema gospodoma ali gospodičnima, eventualno mlademu zakonskemu paru. Koroščeva ul. 8-I, desno. 195

Prodam

Oddam poldrugo leto staro **SPRINGERSPANIEL PSICO** črno bele barve, lovsko še neizučeno. Dr. Gorišek, Sv. Lenart. 191

HALO!

HALO!

Gostilna Ljutomer
na Glavnem trgu 19 toči priznana specialna Ljutomerska vina po zelo nizkih cenah. Dobra kuhinja. Posebna soba s posebnim vhom, zakurjana. Z obilnim obisk se priporoča. M. Štibler. 194

BREJO KOBILO

oddam. Pobrežje, Zrkovska c. 52. 190

Oglašuite!

Razno

PERJE

puh, pernice, odeje, vatirane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in postelje, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku, Koroška cesta 8. Vetrinjska ulica 7. 4285

RAZPIS.

Občina Studenci namerava izvršiti popravila na svojih občinskih poslopih. Zato poziva obrtnike (zidarske, mizarke, kleparske in pleskarske troke), ki bi dela izvršili in stavili proračun, da se, dne 15. januarja 1936, popoldne ob 15. uri zberejo v svrhu informacij v občinskem uradu. Studenci pri Mariboru. Občinska uprava. 189

Naznanjamo žalostno vest, da je umrla, dne 12. januarja, gospa

Marija Zavnik

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 14. januarja ob pol 16. uri iz mrtvašnice na pobreško pokopališče.

Sv. maša za dušnico se bo brala v sredo, 15. januarja ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 13. januarja 1936.

196

Žalujoči ostali.

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!